

Yeni Teşvik Sistemi

YENİ TEŞVİK SİSTEMİNİN AMACI

Kalkınma Planları, Yıllık Programlarda öngörülen hedefler ve 2023 hedefleri ile uluslararası anlaşmalara uygun olarak;

- Cari açığın azaltılması amacıyla ithalat bağımlılığı yüksek olan ara malı ve ürünlerin üretiminin artırılması,
- En az gelişmiş bölgelere sağlanan yatırım desteklerinin artırılması,
- Bölgesel gelişmişlik farklılıklarının giderilmesi,
- Destek unsurlarının etkinliğinin artırılması,
- Kümelenme faaliyetlerinin desteklenmesi,
- Teknolojik dönüşümü sağlayacak yüksek ve orta yüksek teknoloji içeren yatırımların desteklenmesi, amacıyla yatırım teşvik mevzuatı çerçevesinde Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından onaylanan teşvik belgesi marifetiyle yatırımlar teşvik edilmektedir.

YATIRIM TEŞVİK MEVZUATI

- 15 Haziran 2012 tarih ve 2012/3305 sayılı “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar” (19 Haziran 2012 tarih ve 28328 tarihli Resmi Gazete),
- 2012/1 Sayılı Uygulama Tebliği, (20 Haziran 2012 tarih ve 28329 tarihli Resmi Gazete)

Aşağıdaki adreste teşvik mevzuatının nihai hali yer almaktadır:

<http://www.ekonomi.gov.tr/index.cfm?savfa=mevzuat&bolum=593157CC-EF4C-AFE0-3B64D279A37C0F02>

TEŞVİK BELGESİ NEDİR?

Teşvik belgesi;

- yatırımın karakteristik değerlerini ihtiva eden,
- yatırımın belirlenen asgari şartlara uygun olarak gerçekleştirilmesi halinde üzerinde kayıtlı destek unsurlarından istifade imkanı sağlayan,
- Karar'ın amaçları doğrultusunda gerçekleştirilecek yatırımlar için düzenlenen belgedir.

Teşvik Belgesi, yatırımcılara bazı yükümlülükler yüklemektedir. Bu yükümlülükler şunlardır:

- Teşvik belgesi kapsamındaki yatırımın belirlenen şartlarda ve kapasitelerde tamamlanması ve işletmeye geçilmesi gerekmektedir.
- Teşvik belgesi kapsamındaki yatırımların proje bazında yapılacak değerlendirme sonucunda öngörülen sürede gerçekleştirilmesi esastır.
- Tamamlama vizesi yapılmış teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın devir, satış, ihraç veya kiralanması, söz konusu yatırım mallarının teminini müteakip beş yılı doldurmuş olmaları halinde serbesttir.
- Büyük ölçekli yatırımlar ile bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında gerçekleştirilen yatırımların, işletmeye geçiş tarihinden itibaren asgari 5 (beş) yıl süre ile bulunduğu bölgede faaliyette bulunması gerekir. Genel teşvik

uygulanmasından yararlanan yatırımların yer değişikliği talepleri Bakanlıkça proje bazında değerlendirilir.

- Yatırımcının, öngörülen süre veya ek süre bitimini müteakip altı ay içinde yatırımın tamamlama vizesinin yapılması için teşvik belgesini düzenleyen yerel birime (Bölgemiz için Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı) veya Bakanlığa müracaat etmesi gerekmektedir.

KİMLER TEŞVİK BELGESİ ALABİLİR?

- Gerçek kişiler, adi ortaklıklar,
- Sermaye şirketleri,
- Kooperatifler, birlikler, iş ortaklıkları,
- Kamu kurum ve kuruluşları ve kamu kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşları,
- Dernekler ve vakıflar,
- Yurt dışındaki yabancı şirketlerin Türkiye'deki şubeleri, teşvik belgesi düzenlenmesi için müracaat edebilir.

MÜRACAAT MERCİİ NERESİDİR?

Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenmesi için;

- Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'ne,
- Genel Teşvik kapsamındaki sabit yatırım tutarı 10 milyon TL'yi aşmayan yatırımlar için Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'na müracaat edilir.

MÜRACAATTA HANGİ BELGELER TALEP EDİLİR?

Ekonomi Bakanlığı'na veya Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'na yapılan müracaatlarda Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenmesi için aranan belgeler şunlardır:

- Yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili kişi veya kişilerce imzalı müracaat dilekçesi.
- Yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili kişilere ait noter tasdikli imza sirküleri, kamu kurumları ve şahıs şirketleri ile gerçek kişiler için imza beyannamesi.
- Tebliğ eki EK-1'deki örneğe uygun olarak hazırlanmış, her sayfası yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili kişi veya kişilerce imzalı ve kaşeli yatırım bilgi formu ve taahhütname ile makine ve teçhizat listeleri,
- Bakanlığa yapılacak müracaatlarda, 400 TL tutarındaki meblağın Bakanlık Döner Sermaye İşletmesine ait Tebliğ eki EK-9'da belirtilen hesaba yatırıldığına dair belge,
- Müracaatın Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'na yapılması durumunda, 100 TL tutarındaki meblağın DOKA hesabına yatırıldığına, kalan 300 TL tutarındaki meblağın ise Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi hesabına yatırıldığına dair belge.
- Firmanın ortaklık yapısı, sermaye miktarı ve faaliyet konuları açısından nihai durumunu gösterir Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi veya Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Sicil Gazetesi aslı veya noterden veya sicil merciinden tasdikli örneği.
- Kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılacak müracaatlar hariç olmak üzere, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca Türkiye genelinde Sosyal Güvenlik Kurumuna muaccel olmuş prim ve idari para cezası borçlarının bulunmadığına veya tecil ve/veya

taksitlendirildiğine ya da yapılandırıldığına ve yapılandırmanın bozulmadığına dair Sosyal Güvenlik Kurumunun ilgili birimlerinden alınacak yazı veya Kurumun elektronik bilgi iletişim ortamından alınacak barkotlu çıktı.

- 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununa istinaden, sadece 17/7/2008 tarihli ve 26939 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği eki listelerde yer alan “Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı” veya “Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı” şartı aranması gereken yatırım konuları için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’ndan alınan Karar ve/veya Karara ilişkin yazı.
- Teşvik belgesi talebinde bulunulmadan önce yatırımın karakteristiğine bağlı olarak ilgili mevzuatı gereği diğer kamu kurum ve kuruluşlarından alınması gereken ve Tebliğ eki EK- 2’de belirtilen bilgi ve belgeler.
- Stratejik yatırımlar için ayrıca, yatırım konusu ile ilgili olarak sektörel, mali ve teknik analizlerin yanında 10 uncu maddede belirtilen kriterlerin her birinin yerine getirildiğini tevsik eden bilgi, belge, hesap ve tabloları içeren fizibilite raporu.
- Yatırımın sektörüne, büyüklüğüne veya teşvik uygulamalarına bağlı olarak Genel Müdürlükçe talep edilebilecek diğer bilgi ve belgeler.

YATIRIM TEŞVİKLERİNDEN NASIL YARARLANILIR?

Karar ile belirlenen yatırım teşviklerinden faydalanabilmek için desteklenen konularda yatırım yapılması ve yapılacak bu yatırım için Ekonomi Bakanlığı (bazı durumlarda Kalkınma Ajansları) tarafından düzenlenmiş ve Ekonomi Bakanlığınca onaylanmış yatırım teşvik belgesine (YTB) sahip olunması gerekmektedir. YTB düzenlenmemiş yatırımların teşvik tedbirlerinden faydalanması mümkün bulunmamaktadır.

YENİ TEŞVİK SİSTEMİ

Yeni teşvik sistemi, dört ayaklı bir yapı olarak kurgulanmıştır. Bu yapıda; Genel Teşvik Uygulamaları, Bölgesel Teşvik Uygulamaları, Büyük Ölçekli Yatırımlar ve Stratejik Yatırımlar yer almaktadır. Hatta Karar’ın 17. Maddesinde belirtilen Öncelikli Yatırım Konuları da ayrı bir ayak olarak düşünülürse, teşvik sisteminin beş ayaklı bir yapıda olduğunu söyleyebiliriz.

Genel Teşvik Uygulamaları

- KDV İstisnası
- Gümrük Vergisi Muafiyeti

*Bunun yanı sıra gemi inşa yatırımları yapacak olan müteşebbisler, yukarıdaki destek unsurlarına ilaveten “Sigorta Primi İşveren Hissesi ” desteğinden de faydalanabileceklerdir.

Bölgesel Teşvik Uygulamaları

- KDV İstisnası
- Gümrük Vergisi Muafiyeti
- Vergi İndirimi
- Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği
- Yatırım Yeri Tahsisi
- Faiz Desteği
- Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki
- KDV İstisnası
- Gümrük Vergisi Muafiyeti
- Vergi İndirimi
- Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği

- Yatırım Yeri Tahsisi
- Stratejik Yatırımların Teşviki
- KDV İstisnası
- Gümrük Vergisi Muafiyeti
- Vergi İndirimi
- Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği
- Yatırım Yeri Tahsisi
- Faiz Desteği

Yatırımların 6. bölgede yapılması halinde yukarıdaki sayılan destek unsurlarına ilaveten “Gelir Vergisi Stopajı Desteği” ve “Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği” de verilmektedir.

Öncelikli Yatırım Konuları, Karar’ın 17. Maddesi’nde belirtilen sektörlerde belirli şartlara uygun yatırımların yapılması halinde, yatırımın hangi bölgede yapıldığına bakılmaksızın 5. Bölgenin teşvik unsurlarından yararlanması söz konusudur. Yatırım 6. Bölgede yapılan bir yatırım ise yine 6. Bölgenin teşviklerinden yararlanır.

DESTEK UNSURLARI

KDV İstisnası

Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yurt içinden ve yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için katma değer vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.

Gümrük Vergisi Muafiyeti

Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için gümrük vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.

Vergi İndirimi

Vergi İndirimi; gelir veya kurumlar vergisinin indirimli olarak uygulanmasıdır. Bu indirim yatırım için öngörülen katkı tutarına ulaşınca kadar yapılacaktır. Yatırıma katkı oranı olarak ifade edilen bu katkı tutarı bölgesel olarak farklılıklar göstermekte olup, bahsi gelince izah edilecektir.

Sigorta Primi İşveren Hissesi Primi Desteği

Yatırım Teşvik Belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin Bakanlıkça karşılanmasıdır. Ancak bu tutar, asgari ücrete tekabül eden kısmı hiçbir surette aşamaz. Bu destekten faydalanabilmek için teşvik belgesinin tamamlama vizesinin yapılması gerekir.

Yatırım Yeri Tahsisi

Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenmiş büyük ölçekli yatırımlar, stratejik yatırımlar ve bölgesel desteklerden yararlanacak yatırımlar için Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yatırım yeri tahsis edilebilir.

Faiz Desteği

Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında kullanılan en az bir yıl vadeli krediler için sağlanan bir finansman desteğidir. Teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının %70’ine kadar kullanılan krediye ilişkin ödenecek faizin veya kâr payının belli bir kısmı Bakanlıkça karşılanmaktadır.

Sigorta Primi Desteği

Yatırım Teşvik Belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işçi hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının Bakanlıkça karşılanmasıdır. Genel teşvik uygulamaları hariç olmak üzere yalnızca 6. Bölgedeki yatırımlar için düzenlenen teşvik belgelerine mahsus olarak öngörülmüştür.

Gelir Vergisi Stopajı Desteği

Yatırım Teşvik Belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken gelir vergisi stopajının asgari ücrete tekabül eden kısmının terkin edilmesidir. Yalnızca 6. Bölgedeki yatırımlar için düzenlenen teşvik belgelerine mahsus olarak öngörülmüştür.

KDV İadesi

Sabit yatırım tutarı 500 milyon Türk Lirasının üzerindeki Stratejik Yatırımlar kapsamında gerçekleştirilen bina-inşaat harcamaları için tahsil edilen KDV'nin iade edilmesidir.

TR90 BÖLGESİNDE UYGULANACAK TEŞVİK UYGULAMALARI

Yeni Teşvik Sistemi aşağıda tabloda belirtilen uygulamalardan oluşmakta ve belirtilen destek unsurlarını içermektedir.

Destek Unsurları	Genel Teşvik Uygulamaları	Bölgesel Teşvik Uygulamaları	Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki	Stratejik Yatırımların Teşviki
KDV İstisnası	Evet	Evet	Evet	Evet
Gümrük Vergisi Muafiyeti	Evet	Evet	Evet	Evet
Vergi İndirimi	Evet	Evet	Evet	
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	Evet	Evet	Evet	
Gelir Vergisi Stopajı	Evet	Evet	Evet	Evet
Desteği*				
Sigorta Primi Desteği*	Evet	Evet	Evet	
Faiz Desteği**	Evet	Evet		
Yatırım Yeri Tahsisi	Evet	Evet	Evet	
KDV İadesi***	Evet			

* Yatırımın 6. Bölgede gerçekleştirilmesi halinde sağlanır.

** Bölgesel teşvik uygulamalarında, yatırımın 3., 4., 5. veya 6. Bölgelerde gerçekleştirilmesi halinde sağlanır. *** 500 Milyon TL üzerindeki stratejik yatırımlara sağlanır.

Genel Teşvik Uygulamaları

Bakanlar Kurulu kararında belirtilen; bölgesel, büyük ölçekli ve stratejik yatırımlar ile kararın Ek- 4'ünde yer alan teşvik edilmeyecek yatırım konuları ve teşviki için Ek-4'te öngörülen şartları sağlayamayan yatırım konuları hariç olmak üzere 500.000 TL asgari sabit yatırım tutarındaki yatırımlar,

- KDV İstisnası

• Gümrük Vergisi Muafiyeti

desteklerinden yararlanacaktır.

*Bunun yanı sıra bölgemizde gemi inşa yatırımları yapacak olan müteşebbisler, yukarıdaki destek unsurlarına ilaveten "Sigorta Primi İşveren Hissesi" desteğinden de faydalanabileceklerdir. Bu destek azami yatırıma başlama tarihinden sonra 18 ay uygulanabilir. Bu destekten faydalanmak için tamamlama vizesi yapılması şartı aranmaz. Yat, yüzer tesis ve deniz araçları da bu kapsamda değerlendirilir.

Genel teşvik uygulamaları kapsamında destek unsurlarından faydalanabilmek için Ekonomi Bakanlığı veya yerel birimlerin teşvik belgesi düzenlemeleri gerekmektedir. TR90 Bölgesi için genel teşvik uygulamaları kapsamında teşvik belgesi düzenlemeye Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) yetkili kılınmıştır.

Aşağıda genel teşvik uygulamaları kapsamında Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) tarafından teşvik belgesi düzenlenebilecek sektör ve yatırım konuları yer almaktadır:

Sektörün US	YATIRIM KONULARI
97 KODU	
15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı
17	Tekstil ürünleri imalatı (Y ün ipliği hariç olmak üzere, tekstil elyafının hazırlanması ve eğirilmesi konusunda sadece modernizasyon yatırımları ve halı, tafting, dokunmamış ve örülmemiş kumaş ile çuval hariç olmak üzere tekstil dokumacılığı konusunda sadece modernizasyon yatırımları)
18	Giyim eşyası imalatı
19	Derinin tabaklanması ve işlenmesi
20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç) ; hasır ve buna benzer,
21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı
23	Rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıt imalatı (Madencilik yatırımları hariç)
24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı
25	Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı
26	Metalik olmayan diğer mineral ürünlerin imalatı
27	Ana metal sanayi (2710 demir çelik ana sanayi hariç)
28	Metal eşya sanayi
29	B.y.s. makine ve teçhizat imalatı
30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı

31	B.y.s. elektrikli makine ve cihazların imalatı
32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı
33	Tıbbi aletler, hassas ve optik aletler ile saat imalatı
34	Motorlu kara taşıtı, römork ve yarı römork imalatı
35	Diğer ulaşım araçlarının imalatı (Gemi ve yat inşa yatırımları hariç)
36	Mobilya imalatı; b.y.s. diğer imalat
Ürün paketleme hizmeti yatırımları	
Belediye ve il özel idarelerinin hizmet ve altyapı yatırımları	

Teşvik Edilmeyecek Yatırımlar

Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 2012/3305 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Ek-4'te teşvik edilmeyecek yatırımlar belirtilmiştir. Aşağıda farklı sektörlerde listelenen bu yatırımlar, Karar'da yer verilen diğer şartların tamamını sağlasalar dahi Karar'daki teşvik ve destek unsurlarının hiçbirinden yararlanamayacaklardır.

TARIM VE TARIMSAL SANAYİ

- 1- Un, irmik (makarna imalatı ile entegre irmik yatırımları ve mısır irmiği yatırımları hariç), yem (balık unu, balık yağı, balık yemi ve entegre hayvancılık üretimi içindeki yem üretimi hariç), nişasta ve nişasta bazlı şeker.
- 2- Dışarıya yemek hizmeti sunan işletmeler (hazır yemek).
- 3- Küp şeker.
- 4- 5 dekarın altındaki seracılık yatırımları.
- 5- Bitkisel üretim (5 dekar ve üstü seracılık yatırımları, kültür mantarı yetiştiriciliği ve entegre hayvancılık yatırımları içerisindeki yem bitkileri yetiştiriciliği hariç).
- 6- Bölgesel uygulamalar kapsamında teşvik edilecek entegre hayvancılık yatırımları ve şartlı desteklenecek hayvancılık yatırımları dışındaki hayvancılık yatırımları.
- 7- 5 ton/gün ve altında üretim kapasitesine sahip süt işleme yatırımları.

İMALAT, ENERJİ VE MADENCİLİK YATIRIMLARI

- 1- Tuğla ve kiremit üretimine yönelik modernizasyon cinsi dışındaki yatırımlar.
- 2- Kütlü pamuk işleme yatırımları.
- 3- İplik ve dokuma (yün ipliği, 15 Milyon Türk Lirasının üzerindeki iplik yatırımları, 5 Milyon Türk Lirasının üzerindeki dokuma yatırımları, akıllı ve çok fonksiyonlu teknik tekstil, halı, tafting, dokunmamış/örülmemiş kumaş ve çuval üretimine yönelik yatırımlar hariç) konularında modernizasyon yatırımları dışındaki yatırımlar.
- 4- Doğalgaza dayalı elektrik üretimi yatırımları.
- 5- Rödovans sözleşmesine istinaden gerçekleştirilecek madencilik yatırımları (Kamu kurum ve kuruluşları veya bunların doğrudan iştirakleri ile yapılan anlaşmalara istinaden kamuya ait maden sahalarında yapılan madencilik yatırımları bu kapsamda değerlendirilmez).
- 6- Kömür istihracına yönelik yatırımlar (Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonunun uluslararası kodifikasyon sistemine göre "düşük C" kategorisinde yer alan kömürler hariç).

7- Ek-5'de yer alan demir çelik ürünlerinin üretimine yönelik yatırımlar (Ancak, bu üretim konularında aşağıdaki kriterleri birlikte sağlayan işletmeler sadece genel teşvik sisteminden desteklenebilir.

- Ortaklık yapısındaki bir veya birden fazla tüzel kişinin veya kamu kurum ve kuruluşunun hisseleri toplamının %25 veya daha fazla olmaması.
- Başka bir işletmenin sermayesinin %25 veya daha fazlasına sahip olmaması.
- Çalışan sayısı yıllık 250 kişiden az olması.
- Yıllık net satış hasılatı 50 milyon Avro veya mali bilançosu değeri 43 milyon Avro karşılığı Türk Lirasını aşmaması.

Bu kriterler, 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına istinaden düzenlenen belgelere de uygulanabilir.

8- Sentetik elyaf veya sentetik ipliğin ekstrüzyon yöntemiyle üretimine yönelik modernizasyon cinsi dışındaki yatırımlar (Ancak, söz konusu modernizasyon yatırımları ile 7 nci maddede belirtilen kriterleri birlikte sağlayan işletmelerin sentetik elyaf veya sentetik ipliğin ekstrüzyon yöntemiyle üretimine yönelik yatırımları sadece genel teşvik sisteminden desteklenebilir).

C. HİZMETLER SEKTÖRÜ

1- İlkokul, ortaokul, lise, yüksekokul, üniversite, yükseköğretim ve teknik ve mesleki öğretim dışında kalan eğitim yatırımları ile yetişkinlerin eğitilmesine yönelik (kurslar, dershaneler vb.) yatırımlar.

2- Hastane yatırımları, tıp merkezleri, diyaliz merkezleri, tahlil laboratuvarları ve manyetik görüntüleme merkezleri dışında kalan sağlık yatırımları.

3- Turizm yatırım/işletme belgeli oteller, butik oteller, tatil köyleri, özel konaklama tesisleri ve dağ/yayla evleri dışında kalan turizm konaklama tesisleri.

4- Ülke genelinde yayım yapan günlük gazete basım hizmetleri, televizyon/radyo yayıncılığı ve baskı, basım, matbaa ve ambalaj yatırımları dışındaki basın ve yayın yatırımları.

5- Sinema salonu yatırımları.

6- Müteahhitlik hizmetleri ve konut üretimine yönelik yatırımlar.

7- Yolcu ve yük taşımacılığına yönelik otobüs ile çekici ve treyler yatırımları (Belediyelerin yapacakları yatırımlar hariç).

8- Hipermarket, ticaret merkezi, alışveriş merkezi ve otopark yatırımları dâhil toptan ve perakende ticarete yönelik yatırımlar.

9- Kara taşıtları bakım, onarım ve servis istasyonu yatırımları.

10- Petrol ürünleri (LPG dâhil) dağıtım yatırımları, akaryakıt istasyonu yatırımları.

11- Karayolları dinlenme tesisi yatırımları, mola noktaları.

12- Lokantalar, kafeteryalar, eğlence yerleri, günübirlik tesisler, termal kür tesisleri, sağlıklı yaşam tesisleri, yüzme havuzları.

13- Yat ithali yatırımları.

14- Taşıt kiralama yatırımları.

15- Halı yıkama yatırımları.

16- Gayrimenkul kiralama ve iş faaliyetleri (Yazılım, AR-GE faaliyetleri, veri tabanı faaliyetleri, veri işleme, teknik test ve analiz faaliyetleri, ambalajlama faaliyetleri ile gösteri, sergi ve kongre faaliyetleri hariç).

17- Finansal kiralama faaliyetleri hariç olmak üzere mali aracı kuruluşların yatırımları.

18- Kapalı alanı 500 m²'nin altında olan soğuk hava deposu yatırımları.

19- Komple yeni ve tevsi niteliğindeki tersane yatırımları.

Teşviki Belirli Şartlara Bağlanan Yatırımlar

Bazı yatırımların, Karar'da belirtilen şartları yerine getirmesi durumunda teşvik ve desteklerden faydalanabileceği belirtilmiştir. Bu husus Karar Ek-4'te açıklanmaktadır. Buna göre teşvikleri belirli şartlara bağlanan yatırımların listesi ve şartların ne olduğu aşağıda açıklanmıştır.

TARIM VE TARIMSAL SANAYİ

- 1- Süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında asgari 150 büyükbaş.
- 2- Et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında asgari 150 büyükbaş.
- 3- Damızlık büyükbaş entegre hayvan yetiştiriciliğinde (et/süt yönlü) asgari 150 büyükbaş/dönem.
- 4- Kanatlı entegre yatırımlarında 100.000 adet/dönem.
- 5- Süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında (damızlık dâhil) 1.000 küçükbaş/dönem şartı aranır.

İMALAT SANAYİ

- 1- Düz örme konusunda yapılacak yatırımlarda toplam makine sistem sayısının asgari 60 olması şartı aranır.
- 2- Hazır beton yatırımlarında asgari 100 m³/saat ve üzerindeki komple yeni yatırımlar için teşvik belgesi düzenlenebilir.

HİZMETLER SEKTÖRÜ

- 1- Bir veya birkaç yerde gümrükleme ve sigortacılık hizmetlerinin de sunulduğu antrepo, elleçleme- paketleme ve otomasyon hizmetlerini birlikte içeren, asgari toplam kapalı alanı 10.000 m² olan entegre lojistik yatırımları için, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığından alınmış L2 belgesinin yatırım süresi sonuna kadar ibraz edilmesi kaydıyla, teşvik belgesi düzenlenebilir. Söz konusu teşvik belgeleri kapsamına yük taşımacılığına yönelik araçlar dâhil edilmez.
- 2- Boru hattıyla taşımacılık, petrol ve doğalgaz ürünleri, dolun ve depolama tesisi yatırımlarında dağıtım araçları ve tüpler hariç olmak üzere, sadece sabit tesise yönelik harcamalar için teşvik belgesi düzenlenebilir.
- 3- Kültür yatırımları için, Kültür ve Turizm Bakanlığından alınacak kültür belgesine istinaden teşvik belgesi düzenlenebilir. Ancak, münhasıran bu amaçla inşa edilenler dışında, yeme-içme, spor, eğlence ve satış üniteleri gibi birimler kapsama dâhil edilmez.
- 4- Kültür ve Turizm Bakanlığında alınacak turizm belgesini haiz eğlence merkezi ve temalı tesis gibi konaklama içermeyen turizm yatırımları teşvik belgesine bağlanabilir. Ancak, münhasıran bu amaçla inşa edilenler dışında, yeme-içme, spor, eğlence ve satış üniteleri gibi birimler kapsama dâhil edilmez.
- 5- Kültür ve Turizm Bakanlığında alınacak Kültür veya Turizm Belgesini haiz fuar, kongre, sergi ve gösteri merkezi yatırımları için teşvik belgesi düzenlenebilir. Fuar ve sergi merkezlerinde, otopark hariç asgari kapalı alanın 5000 m², kongre merkezlerinde asgari koltuk sayısının 1000, gösteri merkezlerinde ise asgari koltuk sayısının 2500 olması şartı aranır.
- 6- Spor tesisi yatırımlarında asgari 10 Milyon TL sabit yatırım şartı aranır.
- 7- Havaalanı yer hizmeti yatırımlarında teşvik belgesi kapsamına trafiğe çıkmayan ve sadece apronda kullanılan motorlu taşıtlar dâhil edilebilir. Binek otomobilleri proje kapsamına dâhil edilmez.
- 8- Havayolu işletmeciliği ve kargo taşımacılığı yatırımlarında temin edilecek uçaklarda birim başına asgari kapasitenin 50 koltuk, kargo uçaklarında ise asgari kargo kapasitesinin 30.000 kg olması şartı aranır. Faaliyet konusu bizatihi havayolu işletmeciliği ve/veya kargo taşımacılığı olan yatırımlar dışında genel amaçlı ve hava taksi işletmeciliği amaçlı yatırımlar için teşvik belgesi düzenlenmez.

9- Uydu, telsiz, kablo vb. iletişim ortamlarından gelen haberleşme, radyo, televizyon ve veri sinyallerini birleştirip tek bir paket halinde nihai tüketiciye iletimini sağlayan hizmet yatırımlarında nihai hizmeti alanlar tarafından kullanılan yatırım malları destek unsurlarından faydalandırılmaz.

10- Kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler, il özel idareleri, birlik, kooperatif vb. kuruluşların görev alanlarına yönelik olarak yapacakları yatırımlar proje bazında değerlendirilerek teşvik belgesi düzenlenebilir.

11- Sadece vinç hizmetlerine yönelik yatırımlarda her bir vinç için asgari 100 ton kaldırma kapasitesi aranır. 500 ton kaldırma kapasitesinin altında kullanılmış vinç ithaline izin verilmez.

12- Çamaşır yıkama ve kurutma yatırımlarında asgari 2 Milyon TL sabit yatırım şartı aranır.

13- Yat inşaat yatırımlarında teşvik belgesi düzenlenebilmesi için yat boyunun asgari 24 metre olması şartı aranır.

Bölgesel Teşvik Uygulamaları

Türkiye'de tüm iller, 2011 yılında yapılan Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi (SEGE) çalışması sonuçlarına göre gruplandırılarak teşvikler açısından 6 bölgeye ayrılmıştır. Bölgelerin gelişmişlik seviyelerine göre yardım yoğunlukları farklılaştırılmıştır. Desteklenecek sektörler, illerin potansiyelleri ve ekonomik ölçek büyüklükleri dikkate alınarak tespit edilmiştir.

Aşağıda illerin hangi teşvik bölgesinde yer aldığını gösterir Türkiye geneli teşvik haritası yer almaktadır:

Bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında tabloda belirtilen sektör ve yatırım konularında asgari yatırım tutarlarında yatırım yapmak için teşvik belgesi alan yatırımcılar teşvik belgelerinde belirtilmesi kaydıyla aşağıdaki desteklerden yararlanabilirler:

- KDV İstisnası
- Gümrük Vergisi Muafiyeti
- Vergi İndirimi
- Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği
- Yatırım Yeri Tahsisi
- Faiz Desteği

KDV İstisnası ve Gümrük Vergisi Muafiyeti:

KDV İstisnası ve Gümrük Vergisi Muafiyeti genel teşvik uygulamasında olduğu gibidir.

Vergi İndirimi:

Vergi indirimi kapsamında "Kurumlar / Gelir Vergisi indirimi" desteği münhasıran teşvik belgesine konu yatırımdan elde edilecek kazançlara uygulanmakla birlikte 2.,3.,4.,5.ve 6.bölgelerde yatırım yapan firmalar için, yatırıma katkı tutarının belirli bir kısmı yatırım döneminde tüm faaliyetlerinden elde ettiği kazançlar üzerinden uygulanabilecektir.

Bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında Doğu Karadeniz Bölgesinde gerçekleştirilecek yatırımlarda, 5520 sayılı Kanununun 32/A maddesi çerçevesinde gelir veya kurumlar vergisi, öngörülen yatırıma katkı tutarına ulaşmaya kadar indirimli olarak uygulanır. İndirim oranı ve yatırıma katkı oranı ile ilgili bilgiler aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

KURUMLAR/GELİR VERGİSİ İNDİRİMİ			
Bölge	TR 90 İller	Yatırıma Vergi Katkı İndirim Oranı (%) (%)	İşletme / Yatırım Döneminde Uygulanacak Yatırıma Katkı Oranı (%)
			Yatırım Dönemi

3	Trabzon	25	60	20	80
4	Artvin, Rize	30	70	30	70
5	Giresun,	40	80	50	50
Gümüşhane, Ordu					

Karar'ın 18. Maddesinde belirtildiği üzere yatırımların Organize Sanayi Bölgeleri'nde yapılması durumunda bir alt bölgenin desteğinden yararlanırlar. Bu bağlamda, Bölgemizde OSB'lerde yer alan firmaların iller itibariyle yapacakları yatırımlarda uygulanacak oranlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

OSB'LERDE YAPILAN YATIRIMLARDA KURUMLAR/GELİR VERGİSİ İNDİRİMİ				
Yatırıma Katkı Oranı (%)	Vergi indirim Oranı (%)	İşletme / Yatırım Döneminde Uygulanacak Yatırıma Katkı Oranı (%)		
		Bölge TR 90 iller	Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi
3 Trabzon	30	70	30	70
4 Artvin, Rize	40	80	50	50
5 Giresun, Gümüşhane, Ordu	50	90	80	20

Yukarıdaki oranlar yatırımın başlama tarihine göre farklılaşabilmektedir. Aşağıda, yatırıma başlama tarihine göre farklı oranların yer aldığı tablo yer almaktadır.

YATIRIMA KATKI ORANI			
31.12.2013 tarihine	01.01.2014 tarihinden		
Bölge	TR 90 iller	kadar başlanılan	sonra başlanılan
yatırımlar	yatırımlar		
3	Trabzon	25	20
4	Artvin, Rize	30	25
5	Giresun, Gümüşhane, Ordu	40	30

Vergi indirimi oranlarında da yatırıma başlama tarihine bağlı olarak farklılıklar ortaya çıkmaktadır. 01.01.2014 tarihine kadar başlayan yatırımlar bu tarihten sonra başlayan yatırımlara nazaran %10 oranında fazladan bir vergi

indirimi avantajına sahip olacaklardır. Aşağıdaki tabloda yatırımın başlama tarihine göre vergi indirim oranları yer almaktadır.

VERGİ İNDİRİM ORANI			
Bölge	TR 90 iller	31.12.2013 tarihine kadar başlanılan yatırımlar	01.01.2014 tarihinden sonra başlanılan yatırımlar
3	Trabzon	60	50
4	Artvin, Rize	70	60
5	Giresun, Gümüşhane, Ordu	80	70

Yatırımların 01.01.2014 tarihinden sonra başlaması durumunda dahi yatırımın Organize Sanayi Bölgesinde (OSB) olması halinde bir alt bölgenin oranlarına tabi tutulurlar.

Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği:

Bölgesel Teşvik Uygulamaları kapsamında Doğu Karadeniz Bölgesinde desteklenecek yatırımla sağlanacak istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmı Ekonomi Bakanlığı'nca karşılanır. Bu destek unsuru, tamamlama vizesi yapılmış teşvik belgesinde kayıtlı istihdamı aşmamak kaydıyla uygulanır.

Bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında desteklenen yatırımlarda söz konusu destek iller bazında aşağıda belirtilen sürelerde uygulanır.